

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИ
ЗДІЙСНЕННІ ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ГАЛУЗІ
ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ (НА ПРИКЛАДІ
ПІДПРИЄМСТВА “ФЛАГМАН” У ФОРМІ ТОВ)»**

Виконавець:

студентка ФМЕ, гр. 64

Богдановська Єлизавета Андріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Уханова Інна Олегівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасних умовах все більше підприємств долучаються до зовнішньоекономічної діяльності, зокрема й імпортової. Підприємства, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, мають бути частиною логістичної системи для реалізації конкурентних переваг та отримання прибутку від виробничо-комерційної діяльності. Беручи до уваги масштабність галузі харчової промисловості, підприємствам-імпортерам необхідно розробляти ефективні стратегії закупівлі товарів, аналізувати шляхи контролю за чинниками, що на неї впливають та впроваджувати використання інструментів, що здатні підвищити ефективність логістичних операцій. У зв'язку з соціально-економічною нестабільністю та воєнними діями в Україні, логістичні операції є дуже ускладненими. Тому виникає потреба в дослідженні шляхів їх удосконалення. Аналіз та контроль чинників, що впливають на логістичні операції підприємства під час воєнних дій, а також оцінка ефективності логістичних операцій з подальшою розробкою шляхів мінімізації витрат дають змогу удосконалити вже існуючий механізм діяльності підприємств та покращити результати його діяльності. У зв'язку з цим, тема удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості в умовах воєнних дій є актуальною.

Мета дослідження. Головною метою дослідження є аналіз логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості в умовах воєнних дій та розробка шляхів їх удосконалення.

Завдання дослідження:

- дослідити поняття та особливості логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості;
- охарактеризувати основні чинники, що впливають на логістичні операції при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості;
- узагальнити методи оцінювання ефективності логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості;
- надати організаційно-економічну характеристику Підприємству "ФЛАГМАН" у формі ТОВ як суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності;
- проаналізувати чинники, що впливають на логістичні операції при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій;
- оцінити ефективність логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій;
- надати пропозиції щодо організаційно-економічних заходів з удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій;

- розробити шляхи оптимізації витрат на логістичні операції при здійсненні імпоротної діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій.

Об'єктом дослідження є логістичні операції при здійсненні імпоротної діяльності підприємства галузі харчової промисловості та шляхи їх удосконалення.

Предметом дослідження виступають теоретико-методологічні та організаційно-економічні рішення щодо розробки шляхів удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпоротної діяльності підприємства галузі харчової промисловості.

Методи дослідження. В ході даної роботи використано загальнонаукові методи дослідження: аналіз та синтез, абстрактно-логічний метод, метод узагальнення та класифікації, порівняння, конкретизація, метод математичної статистики, та спеціальні методи дослідження: метод економічного аналізу, таблично-графічний та розрахунково-аналітичний. В ході дослідження для здійснення розрахунків та побудови таблиць і рисунків використано пакет офісних програм MS Office – Microsoft Excel.

Інформаційною основою Для написання роботи використовувались такі джерела інформації, як: наукові праці, посібники, підручники, монографії та статті вітчизняних й зарубіжних вчених-економістів, серед яких уваги заслуговують Савченко А. Г., Новицький В. Є., Котиш О.М., Мельник О.Г., Нагірна М.Я., Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Смирнов І.Г., Дикань В.Л. та інші. Інформаційно-довідковою базою для написання кваліфікаційної роботи є закони та нормативно-правові акти України, постанови Кабінету Міністрів України, Митний кодекс України, аналітично-статистична звітність Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ, а також інші електронні ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи становить 92 сторінки. Робота містить 22 таблиці та 16 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 статті:

1. Богдановська Є.А. Характеристика чинників, що впливають на логістичні операції при здійсненні імпоротної діяльності підприємства галузі харчової промисловості // Богдановська Є.А./ Електронний збірник наукових праць: World Economy and International Economic Relations.
2. Богдановська Є.А., Уханова І.О. Шляхи удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпоротної діяльності підприємства / II Міжнародна науково-практична конференція "Progressive research in the modern world", 2-4.11.2022 Бостон, США 666 с.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретико-методологічні основи логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості*» розглянуто поняття та особливості логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості, охарактеризовано чинники, що впливають на них, узагальнено методи оцінювання ефективності логістичних операцій підприємства.

У другому розділі «*Аналіз логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ*» надано організаційно-економічну характеристику Підприємству "ФЛАГМАН" у формі ТОВ як суб'єкту зовнішньо-економічної діяльності, проаналізовано чинники, що впливають на логістичні операції Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій, оцінено ефективність логістичних операцій підприємства.

У третьому розділі «*Шляхи удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ*» запропоновано шляхи удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій та розроблено шляхи оптимізації витрат на логістичні операції.

ВИСНОВКИ

У результаті аналізу широкого спектра теоретичних та аналітичних джерел щодо проблеми удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості в умовах воєнних дій зробимо такі висновки:

1. Враховуючи наукові доробки вчених-економістів поняття логістики охарактеризовано як організація та протікання економічних потоків у процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання товарів і послуг. З огляду на опрацьований матеріал, було зазначено, що під логістичними операціями розуміють сукупність дій з реалізації логістичних функцій, що створює матеріальний потік. До логістичних операцій відносять навантаження, транспортування, розвантаження, комплектування, пакування та інші операції. Також визначено місце логістики в імпортової діяльності підприємства, розглянуто завдання та особливості логістичних операцій, їх організацію на підприємстві, особливості транспортування продуктів харчування тощо.

2. Розглянуто основну класифікацію таких чинників за кількома напрямками розподілу, наведено їх перелік та подано як загальну характеристику, так і характеристику, притаманну імпортової діяльності підприємств галузі харчової промисловості. Розглянуто поняття “форс-мажору” в зовнішньоекономічній діяльності, визначено завдання та напрямки щодо робіт з мінімізації впливу

негативних чинників та контролю над ними. Загалом зазначено необхідність правильного аналізу факторів, що впливають на логістичні операції при здійсненні імпоротної діяльності підприємства харчової промисловості, завдяки чому створюються умови для виявлення резервів та удосконалення контролю впливу. Іншим кроком є порівняння ефективності логістичних операцій до та після впроваджених змін, що дозволяє виявити шляхи оптимізації витрат та поліпшити результати діяльності підприємства загалом.

3. При узагальненні методів оцінювання ефективності логістичних операцій при здійсненні імпоротної діяльності підприємства галузі харчової промисловості. до основних показників відносять середній запас на складі, швидкість товарообігу, час товарообігу, витрати на логістику, частка логістичних витрат в собівартості товару. В результаті дослідження визначено, що основними шляхами мінімізації логістичних витрат є відмова від тих видів діяльності, які не створюють додаткових цінностей, сприяння в досягненні більш низького рівня витрат, забезпечення контролю над загальними витратами, пошук більш дешевих ресурсів та ланцюгів поставок, маршрутів, підвищення продуктивності праці співробітників, оновлення найбільш витратних ланок логістичного ланцюжка, поліпшення взаємодії підприємства з його постачальниками і споживачами, використання прогресивних методів роботи тощо.

4. В результаті аналізу організаційно-економічної характеристики Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, з'ясовано, що організаційна структура по характеру зв'язків належить до лінійно-функціонального типу структур, яка передбачає ієрархічне управління за спеціалізацією та функціями. В ході аналізу фінансової звітності виявлено, що у І-ІІ кварталах 2022 року фінансові результати діяльності значно погіршилися, що пов'язано із початком воєнних дій на території України. Окрім того, було надано організаційну структуру підприємства, здійснено аналіз конкурентного середовища за М. Портером, надано товарну та географічну структуру імпорту, подано обсяги імпорту. У розрізі географічної структури, серед країн-постачальників варто виділити Індію, Китай, В'єтнам, Єгипет, Бразилію, Нігерію, Польщу, Грузію, Шрі-Ланку, Фінляндію, Іран, Мексику тощо. На основі отриманих даних аналізу конкурентного середовища за М. Портером виявлено, що в цілому імпортна діяльність є конкурентоспроможною, проте підприємству варто вибрати та зосередитись на стратегії збереження власної позиції на ринку.

5. В результаті PEST-аналізу чинників, що впливали на логістичні операції при здійсненні імпоротної діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ до та у період воєнних дій, виявлено, що до початку воєнних дій на діяльність підприємства впливала податкова політика, рівень інфляції та курс валют, транзитний час, рівень цін на транспортні перевезення тощо. У період воєнних дій до чинниками впливу стали: блокада торговельного шляху через Чорне море, неможливість розрахунку у валюті, відтік кваліфікованої робочої сили та уповільнення митних процедур. Виявлено, що підприємству необхідно створити нові логістичні маршрути доставки товарів за неможливості використання порту "Одеса", проводити моніторинги змін до законодавства щодо переліку товарів, дозволених до імпорту, напрацьовувати нову базу контрагентів для заміни тих, хто відмовився від співпраці у зв'язку з

ризиками розгортання воєнних дій, шукати альтернативні варіанти постачання та напрацьовувати безпечні маршрути доставки товарів до митної території України та безпосередньо на ній.

6. При здійсненні оцінки ефективності логістичних операцій Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ, виявлено, що найбільший вплив на збільшення собівартості майже в 1,5 рази мають збільшення курсу валюти, зростання цін на сировину та найвагомніше - зростання транспортних витрат. В ході аналізу з'ясовано, що на ринку транспортних послуг з міжнародних перевезень останнім часом спостерігається великий попит, але кількість пропозицій сильно обмежена кількістю транспорту та водіїв, що внесені до реєстру дозволених до міжнародних перевезень. В умовах воєнних дій, ситуація ускладнилась ще й відтоком робочої сили, що зумовлює суттєвий дефіцит кадрів. Все це призводить до необхідності пошуку альтернативних варіантів зменшення витрат на логістичні операції задля зменшення кінцевої собівартості продукції.

7. В результаті роботи запропоновано оперативно змінювати політику поповнення запасів, переглянути правила управління запасами, бронювати критичні для мережі обсягів продукції, розосередити запаси відповідно до швидкості доставки, обсягів споживання, потенційних ризиків зберігання, розробляти маршрут перевезення вантажу з урахуванням факторів безпеки та ймовірного збільшення транзитного часу, розробляти шляхи мінімізації витрат на транспортування, переглянути стратегію закупівель для побудови стратегії з урахуванням змін в умовах воєнних дій.

8. Щодо шляхів оптимізації витрат на логістичні операції при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій, запропоновано придбати власний транспортний засіб для його використання у комбінації з найманими транспортними засобами (послугами експедитора), що складає економію у розмірі 178 759,86 грн / міс, а термін окупності при цьому складає 18 місяців. До того ж, підприємству рекомендовано надавати послуги з перевезень на зворотному маршруті, що разом з економією надає дохід у розмірі 427 815,48, а термін окупності складає 8 місяців.

9. Впровадження запропонованих шляхів оптимізації витрат також дозволяє знизити собівартість імпортного товару на 5,96%. Таким чином, надані пропозиції щодо удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортних операцій Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ є економічно обґрунтованими та доцільними.

Богдановська Є.А., «Удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості в умовах воєнних дій (на прикладі Підприємства «ФЛАГМАН» у формі ТОВ)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2022 р.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є логістичні операції при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості та шляхи їх удосконалення.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності підприємства галузі харчової промисловості, визначаються чинники, що впливають на них, узагальнюються методи оцінювання ефективності логістичних операцій.

В ході дослідження надано організаційно-економічну характеристику Підприємству "ФЛАГМАН" у формі ТОВ як суб'єкту зовнішньо-економічної діяльності, проаналізовано чинники, що впливають на логістичні операції Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій, оцінено ефективність логістичних операцій підприємства.

В результаті запропоновано шляхи удосконалення логістичних операцій при здійсненні імпортової діяльності Підприємства "ФЛАГМАН" у формі ТОВ в умовах воєнних дій та розроблено шляхи оптимізації витрат на логістичні операції.

Ключові слова: логістичні операції, імпортна діяльність, галузь харчової промисловості, чинники впливу, ефективність логістичних операцій, контроль за чинниками, оптимізація витрат, шляхи удосконалення, воєнні дії.

ANNOTATION

Bohdanovska Y.A., "Improvement of logistics operations during the implementation of import activities of the food industry enterprise during the hostilities (on the example of FLAGMAN LTD)".

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2022.

Thesis consists of three chapters. The object of the study is the logistics operations during the implementation of import activities of the food industry enterprise and ways of its improvement.

The thesis examines the theoretical aspects of logistics operations when performing import activities of a food industry enterprise, determines the factors affecting them, summarizes the methods of evaluating the efficiency of logistics operations.

In the course of the study, the organizational and economic characteristics of "FLAGMAN LTD" as a subject of foreign economic activity were provided, the factors affecting the logistics operations of "FLAGMAN LTD" during hostilities were analyzed, and the efficiency of the logistics operations of the enterprise was evaluated.

As a result, ways of improving logistics operations when performing import activities of "FLAGMAN LTD" during hostilities were proposed, and ways of optimizing costs for logistics operations were developed.

Key words: logistics operations, import activity, food industry, factors of influence, efficiency of logistics operations, control over factors, cost optimization, ways of improvement, hostilities.